

Оповідання про чоловіка, що позичав Богові

Іван Франко

Коли в Греції боролось християнство з поганством, трапилося так, що один чоловік, прихильник грецької віри, взяв собі за жінку християнку. Хоч обоє любилися, але жінка не могла його наклонити на християнство. Одне тільки виеднала у нього. Коли приходив бідний і просив милостині, то цей чоловік не давав ніколи. Отже жінка почала намовляти його, щоб давав милостиню кожному бідному.

— За що буду йому давати? – відповідав чоловік.

— Наш Бог так наказав. Хто дасть бідному, той позичає самому Богові, і Бог у потребі відплатить йому вдесятеро.

"Вдесятеро! – подумав собі чоловік. – Ну, се добрий процент".

І від того часу почав давати милостиню всім бідним, а жінці все повторював:

— Гляди, позичаю твому Богові. Побачу, чи він віддасть мені в потребі.

Минуло так немало літ. Дійшло до того, що цей чоловік збіднів так, що нікуди було далі.

— Ну, жінко, – мовив він, – пора тепер заправити у твого Бога боржок. Де його шукати?

— Піди до церкви, там його знайдеш, – мовила жінка. Пішов чоловік до церкви, але не застав там нікого. Роззираючись довкола, він побачив на долівці маленьку монету, п'ятачок.

Піднявши її, мовив:

— Он, слабий платник християнський Бог! Але, може, се лиш завдаток. В усякому разі візьму те, що дав.

І, вернувшись додому, почав нарікати на жінку:

— Що ти говорила мені про свого Бога? Чи бач, скільки я свого добра напозичив йому, а він мені от що дав! – І показав їй той п'ятачок, то знайшов у церкві.

— Треба, за все Богу дякувати, – відповіла жінка. – Візьми сей п'ятачок, іди на торговицю і купи рибу, то будемо мати обід.

Пішов чоловік, купив гарну рибу і приніс додому. Коли жінка розрізала і випотрошила її, знайшла в її нутрі блискучий дорогий камінь.

— Ось бачиш, чоловіче, що я знайшла в рибі! Візьми сей камінець і неси його до купця: може, дістанеш за нього щось більше, ніж п'ятачок.

Узяв той чоловік камінець і поніс його до багатого купця, що був у тому місті.

— Ось погляньте, пане, – мовив він. – Оцей камінець я знайшов у нутрі риби. Подивіться на нього і скажіть мені, скільки він може бути вартий.

Купець поглянув – і його очі розгорілися.

— О, чоловіче! – мовив він. – Сей камінець має дуже велику вартість. Коли б я дав за нього весь свій маєток, то сього було би замало. Та коли хочеш продати його мені, я дам тобі за нього стільки добра, то ти зі своєю жінкою будеш мати з чого жити в достатку до самої своєї смерті.

Чоловік радо згодився на се і пішов оповісти жінці про те щастя, яке трапилось їм. Але коли по дорозі почав роздумувати над сим ділом, його пройняв страх.

"Адже се, очевидно, християнський Бог подав мені се добро! — думав він.

— Значить, Він сильний і добрий. А я так часто сміявся з Нього, дорікав своїй жінці, що вірить у якісь забобони і поклоняється злочинцеві, розп'ятому на хресті!"

Отак собі міркуючи, сей чоловік постановив навернутися й самому на віру своєї жінки. Він і сповнив сю постанову, а з добра, яке дав йому купець за дорогий камінь, знайдений у рибі, вирішив собі не брати нічого для власної користі, а все обертати на допомогу бідним.

І не раз потім, міркуючи про своє дивне навернення, він говорив:

— Має Бог тисячі способів, щоб достукатися до людського серця і відкрити його на добро та милосердя. Одному створить серце ударами горя і нещастя, а іншому – несподіваним і незаслуженим добродійством.